

***stidsholt
ungdoms
skole***

1973

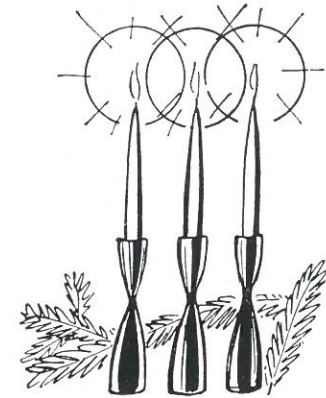
STIDSHOLT
UNGDOMSSKOLES
ÅRSSKRIFT

1973

UDGIVET AF
UNGDOMSSKOLENS
ELEVFORENING

FREDERIKSHAVN
EKSPRES-TRYKKERIET
1973

Jul i Betlehem

INDHOLD

Jul i Betlehem	<i>Marie Risegaard Jakobsen</i>
Vi blev danskere	<i>Jeppé Buhrkall</i>
Juleskikke på Grønland	<i>Dora Jonathansen</i>
Året, der svandt	<i>Grethe Buhrkall</i>
Farmor fortæller	<i>Sofie Buhrkall</i>
Fra Tanzania	<i>Evald Gunnarsen</i>
Turen til ferielandet Norge	<i>Susanne Jakobsen</i>
Elevmødet	<i>Juel Højbjerg</i>
Korte hilsener	
Meddelelser	
Elevfortegnelse	
Regnskab	

Min far og jeg og en dansk dame, vi rejste sammen med, boede på en stor skole, der hed „Talita Kumi“, og var beliggende et kvarters gang fra den gamle Jaffaport. Vort ophold i Jerusalem varede et halvt år, og vi fik lejlighed til at fejre julen der. Det var 1925.

Den 22. december var vi indbudt til julefest på spedalskshjemmet, hvor forstanderinden er dansk. Søster Oggeline har tilbragt over 30 år i denne selvopofrende gerning.

Det blev en ejendommelig julefest. Alene det, at bjergene, vi gik over, efter regntiden nu var grønne og oversået med røde liljer, og at hvide pinseliljer stod i flor i hospitalets have, alene det dannede en for os danske usædvanlig ramme om en julefest – og så, så langt borte fra granernes og juletræernes land.

Og så selve festen. Er det ikke et mærkeligt selskab? Disse spedalske stakler med vansirede ansigter, særlig blandt mændene; eller kvinderne, som dækkede deres stakkels hænder og fødder i deres vide, folderige klæder. De har i dag fået rene, hvide, broderede hovedklæder, der hænger løst ned over skuldre og ryg, på. Disse stakler, mærkede for livstid, men i øjeblikket med ansigter, strålende af forventning og glæde, de indtager deres pladser på den ene side af det store, strålende juletræ, og vi – en blandet flok af tyske, engelske, arabiske og danske – på den anden side træet.

Der bliver prædiket, talt og sunget på både arabisk og tysk. Patienterne modtager med strålende øjne julegaverne – men juleevangeliet vil

de ikke modtage, trods mange års ophold på det kristne hjem, blandt de kristne barmhjertighedssøstre, holder de dog fast ved deres muhammedanske tro, og vi ser dem da også, så snart festen slutter, skynde sig ud i haven og foretage de foreskrevne bedeøvelser til Allah. Ja, der er dog én imellem, en stor armenisk dreng, han rejser sig under festen pludselig op og fremsiger juleevangeliet på tysk.

Juleaftensdag er vi fire danskere, som tager en bil ved Jaffaporten ved 15-tiden, og et kvarter senere holder vi på torvet foran Fødselskirken i Betlehem. Vi ønsker ikke at gøre ophold i byen, men vil ud på Hyrdemarken, eller Englemarken, som den også kaldes. Vi går ned ad bjergåsen, hvorpå byen ligger, og videre gennem den lille landsby Bet-Sahur. Imidlertid går solen ned, og det begynder at mørkne, før vi når stedet, der markeres af nogle ruiner af en påbegyndt kirke. Her er en gammel brønd, og det er sandsynligt, at hyrder her igennem århundredene har haft en samlingsplads for deres hjord. Vi sætter os på nogle dreder har haft en samlingsplads for deres hjord. Vi sætter os på nogle murbrokker af ruinerne mellem oliventræerne og lytter til stilheden, alt er tyst herude, man ser ingen andre mennesker. Stilheden afbrydes kun nu og da af hundeglam inde fra Bet-Sahur. Vi hører lyden fra en hyrdefløjte, den kommer nærmere, det er en hyrde, som kommer hjem med sine geder og får. Hyrden går foran, hjorden følger ham lydigt med klokkefårene i spidsen, snart er de forbi os, og alt er igen stille. Vi kan uforstyrret synge vore danske julesalmer; månen er kommet op og lyser så rent og hvidt, at vi tydeligt kan se at læse ved dens skin – og far læser juleevangeliet. Oppe i Betlehem tændes lysene og snart går de i ét med himmelens stjerner. Mærkeligt er det for os at se den store, klare Aftenstjerne, den største af dem alle, stå lige over Fødselskirken.

Så begynder Betlehems klokker at ringe julen ind, og vi synger: „Det kimer nu til julefest“.

*O, kommer med til Davids by,
hvor engle sjunger under sky;
o, ganger med på marken ud,
hvor hyrder høre nyt fra Gud.*

Tankerne bliver i det øjeblik så mange slags – de glider også hjem til Danmark, vi ønsker, at de derhjemme nu var med os på Hyrdemarken.

Vi hører listende fodtrin. Nogle unge arabere inde fra Bet-Sahur kommer herud, lokket af sangen, de sætter sig lidt på afstand og bliver der, til vi går. Da vi forlader stedet rejser de sig, trykker vore hænder, og vi ønsker hinanden glædelig jul, vi veksler nogle få ord og får at vide, at de er kristne.

I det øjeblik oplevede vi det menneskelige fællesskab, og vi følte, at der gives ikke skel eller grænser, hverken mellem nationer, racer eller klasser. Gid verden ville erkende og vedkende sig den sandhed.

Vi sætter kursen opover mod Betlehem, vi følger ikke vejen, men går lige op over bjergene. Stjernen over Fødselskirken vinker os nærmere.

Vi havde ventet at finde mange mennesker på gaden, men den er næsten tom. Ceremonierne i kirken skal først begynde ved midnatstid. Det falder os altså ikke vanskeligt at få adgang til kirken. Oppe under højaltret i den store kirke fører en stentrappe ned til krypten, til fødselsgrotten. På trappen sidder en muhammedansk soldat. Hvorfor sidder han her i de kristnes helligdom? En god ven, en kristen arabisk præst, besvarer mit spørgsmål med et bittert, ironisk smil og med et skuldertræk og håndbevægelse, som er ejendommeligt for arabere: „Jo, han skal passe på, at de kristne ikke kommer op at slås!“ Hvor beskæmmende det end lyder, er det dog sandhed, pilgrimmene stjæler, og de forskellige kirkeretningers munke går til håndgribeligheder mod hinanden – her på det hellige sted!

Vi sætter os på en bænk hernede i grotten og ser en lille strøm af mennesker, enkeltvis eller i små grupper, komme ned ad stentrappen, knæle ned og kysse guldstjernen på fødselsstedet, knæle og bede igen ved den lille marmorkrybbe og gå igen, så stille som de kom, op ad trappen på den modsatte side.

Vi bryder os ikke om at overvære de katolske ceremonier. Efter en stille stund i kirken kører vi hjem til Jerusalem.

Ved midnatstid går vi en tur ind til byen. Bilerne suser mod Betlehem, og der er stille i Jerusalem.

I den katolske kirke ved det italienske nonnekloster er der midnatsmesse. Vi går derind og blændes næsten af det stærke lys. Den øverste del af kirken er smukt pyntet med forgyldte palmer og lyserøde roser. Nonnerne kommer stille ind, de har lange hvide slør, som dækker ansigtet og falder ned over den lange, vide dragt, sammensat af lysegrønt

og gult silke; om livet har de deres rosenkrans og i en kæde om halsen hænger et sølvhjerte. Præsten er iført messedragt bestående af hvidt og guld, og messedrengen er i rød dragt med hvid messeskjorte over. Det hele gør et festligt indtryk, som forøges ved musikken og sangen fra et kor, som vi ikke kan se. Den katolske gudstjeneste er rig på afveksling, men på os gør den et uroligt indtryk, og vi søger ud i den stille, klare nat. Mens vi står derude på den gamle bys torv, runger midnatsklokken sine tolv slag ud over den stille by.

Julemorgen går vi til den tyske kirke inde i byen. Ude får man intet som helst indtryk af, at det er jul. På gaden købes og sælges som sædvanlig. Kameler drives afsted med deres byrder på ryggen. Arbejdere fløjter, mens de sidder ved stenbruddene og tilhugger sten. Ikke et flag ser man, solen skinner, det er varmt – og dog er det jul.

I kirken er tændt to store juletræer oppe ved alteret, og gudstjenesten ligner meget den danske; her træffer vi en hel del bekendte.

På hjemvejen hilser vi på en hel del mennesker, vi har gjort bekendtskab: en græker, som jo først holder jul, når vi holder hellig tre konger, en muhamedaner, som ikke holder jul, en jøde, som heller ingen jul har, og alle trykker de vore hænder og ønsker os glædelig jul.

Anden juledag var vi indbudt til privat fest med søstre på spedalskhedshjemmet, og det blev en hjemlig og smuk afslutning på julen.

Marie Risegaard Jakobsen.

*

Vi blev danskere

Det var i 1935 – den 10. februar. Hele det lille sogn havde været oppe fra de tidlige morgentimer – flagene blev hejst med solen. I skolen var der pyntet med gran og lys og Dannebrog hang fuldt opslagen. Omkring de sønderjyske valgbilleder fra 1920 var der guirlander.

Da klokken ringede, pilede vi til vore pladser – endog lærerne og lærerinderne var anderledes – der lå ligesom en uigennemtrængelig mildhed omkring deres øjne – noget vi ikke var forvante med. Uden at sige noget tog lærerne flaget og gav det til to piger, der i anledning

af dagen var i hvide kjoler, efter dem gik to drenge i matrostøj. I den ordensrækkefølge gik vi ud og tog opstilling om flagstangen, hvor flaget gik til tops, mens vi sang: „Hil dig vor fane korsbanner hvid“. Lærerne gik så frem og sagde noget smukt, vi bad fadervor, råbte hurra og frøs.

Da vi kom ind i klassen, fik vi sodavand og wienerbrød – flere sange blev sunget. Lærerne fortalte os om dagen – 15 års dagen for genforeningen. Vi fik fri – formiddagen gik – men kl. 2 samme dag, begyndte festlighederne for børnene i forsamlingshuset. Små flag på bordene, det store flag var hængt op på endegavlen – fanerne var bundet ud fra bjælkerne på langsiderne. Om flere billeder af betydelige mænd i sognet var der kranse. Vi kendte dem, der var hængt op – 2 ialt – 2 af de 6000, der ikke kom tilbage fra krigen – 2 af de 18 fra sognet, der ikke kom tilbage.

Da vi kom ud, var der faldet isslag. Der var så tykt et lag, at vi kunne skøjte på en grusvej, uden skøjterne skar igennem. Det var virkelig en stor dag.

Først en hel del år senere forstod jeg, hvad dagen betød for de mange, der havde oplevet krigen og selve genforeningen. Den nationale rejsning, og omskiftningen fra tysk til dansk var en sådan berusende hændelse – at årsdagen måtte fejres. Det var ikke alle, der havde haft råd og ånd til at være nationale.

„Cykeltyskerne“. Under valgkampen havde de nationale tyske bestukket dem ved at give børnene en cykel – et andet tilråd, der blev brugt i Sydslesvig efter den anden verdenskrig, var „späkdänen“, med en nøgtern vurdering kan man vel ikke bebrejde dem noget – når man ikke har råd til at være 100 pct. national. Vor gamle købmand, der i tyskertiden, før 1918, havde været millionær i mark, lod ofte sin galde gå ud over de bedragere, der var kommet fra det gamle land. Vi, der kendte ham, vidste, at det ikke var så slemt ment – og andre vidste at fortælle, at ved overgangen i 1920 havde han været en ivrig spekulant i mark og kroner, hvilket resulterede i, at han kom til at ligge med en papirformue i mark og nul danske kroner. Da vi forlod landsdelen, var forretningen falleret 3 gange, og af den stolte købmandsruin voksede en brugsforening, men han var dansker og krigsveteran og som disse mærket i sjælen, og det gav dem kompensation for den bitterhed, de følte for noget af det, der kom nord fra.

54 år under fremmed herredømme, en krig mange måtte med i – og så alligevel – på afstemningsdagen – efter de mange år. – I vort sogn var der 95 pct. for og 3 pct. imod – der var ingen tvivl i sinde. Det var kun få af sognets indvånere, der havde store ord om afstemningsdagen – det var den stille glæde over at være „hjemme“ igen. Hvor svær en tid det var for mange sønderjyder udtrykker Georg Brandes i sin Berlinterale 1883, hvor han bl. a. siger:

„Derfor tror jeg at tale ikke blot i eget navn, men i en hel yngre slægts Norden, når jeg udtaler det ønske: Måtte Tyskland udvikle sig lykkeligt og rigt – og måtte det ikke gøre dem, der kender og vurderer det i Norden, det alt for vanskeligt at tale tysk væsens og tysk fremfærds sag!

Mit hjerte snører sig sammen i mit bryst, når jeg tænker på, at netop nu, da jeg frivilligt forlader Tyskland, må hundreder af danske borgere som jeg, nordslesvigske bondesønner, der mente at have en ret til at bo på deres fødejord, ufrivilligt og uden noget som helst festmåltid forlade landet. Jeg vover ikke at udtale mig om retsspørgsmålet, men Tyskland synes mig stærkt nok til at kunne vise højmodighed.

Måtte alle den stærkes og vældiges dyder udfolde sig i Tyskland! Meget er jo alt virkeliggjort af det, som de førmarstlige håbede for det tyske rige. Måtte af deres fremtidsdrømme, også alt det ikke-fantastiske, der endnu ikke er opnået, blive en virkelighed!“

Det, Georg Brandes omtaler, kendte de fleste danske slægter – udvisninger fra landsdelen. Udvisningsordren blev ofte givet af små embedsmænd udstyret med stor magt. Disse embedsmænd havde kun loven at holde sig til – og for dem kunne loven ikke diskuteres. I dag, hvor det hele er gammel historie, har man vel tilbøjelighed til at føle den udvikling som en selvfølge, lidet anende, hvad det har kostet i hjemmene, at de skulle sende børn i tysk skole, gå i kirke til tysk præst, sende deres sønner ind som tysk soldat, være afskåret fra børn, der var rejst til Danmark, læse censurerede blade – alt sammen gennem mere end 50 år – og så alligevel at være dansk.

Historiebøgerne idag levner ikke megen plads til sagen. Der nævnes H. P. Hansen, Nørremølle, som var en god mand i sønderjydernes genforeningskamp. Mange andre af samme støbning kunne nævnes, men væsentligst må være, at de var båret frem af en folkevilde i den jævne befolkning.

Landsdelen havde gennem århundreder været i national brydning, dette har hærdet befolkningen, og før de øvrige landsdele har de enkelte bevidst eller ubevidst måttet gøre sit nationale tilhørsforhold klart. Dette gav sig udslag i en indre ro og sund humor. Et eksempel fra Rødding, hvor der var et stort møde. Den tyske gendarm var også mødt op. Hans største ønske var at afbryde mødet, men da det, der blev sagt, var godt pakket ind i omskrivninger, kunne han intet gøre. Da faldt hans øjne på en revne i loftet, den havde været der længe. Øjeblikkelig forlangte han mødet afbrudt på grund af „nedstyrtningssfare“. I stedet for at fare op og gøre vrøvl fandt mødedeltagerne sig i det, gik roligt ud og ned i en anden sal og fortsatte mødet, som intet var hændt. Disse chikanerier fra „gendarmerne“, „pikkelhuerne“, kunne de gamle sønderjyder mange af.

Loven havde indtil 64 været dansk, og hvad dansk lov er, får man bedst indtryk af ved at citere lidt af fortalen til Jyske lov, skrevet af den 90-årige biskop Gunner af Århus.

„Loven skal være ærlig og ret tålelig, efter landets skik, passelig og gavnlig og forståelig, så alle mænd kan vide og forstå, hvad loven siger. Lov skal ikke gøres eller skrives for nogen mands særlige tilbøjelighed, men efter alle mænds tarv, som bor i landet. Ingen mand skal heller dømme mod den lov, som kongen stifter, og landet godkender, men efter den lov skal dom og ret gå i landet. Den lov, som kongen giver og landet godkender, den må han heller ikke forandre eller ophæve uden landets samtykke, med mindre den er åbenlyst ugudelig“.

Det er djærv og stærk tale. De, der har forstand på lov, siger, at den nordiske lov, til forskel fra romerloven, der er mere udpræget, når vi kommer sydpå, er for folket – hvorimod romerloven er for herskeren – dette er en grov udlægning. Dog kan der vist ikke være tvivl om, at den tyske lovs fremfærd i Sønderjylland fik modsat virkning end til sigtet.

Flors Højskole i Rødding var rejst på Grundtvigs tanke. Grundtvig siger i sin tale på Skamlingsbanken 1844:

„Derfor, slesvigske danemænd, fuldender standhaftig, hvad I har kiækt begyndt! Rejser en højskole i Eders midte, som Skamlingsbanken, er danemænds forsamling her, Eders fædres storværk og gamle Danmark værdig, en højskole, hvis danskhed man med Heimdals øjne, kan se hundrede mile borte, en højskole endelig, der kan hjemle sig

navn af Heimdals klang-horn, der høres over al verden! Lad det ikke standse Eder, ikke svække Eders mod eller formindske Eders storværk, at der i hele Danmarks kongerige ej findes mønster eller mage, men kommer ihu, at ligsom I fra hedenold var Danmarks landeværn, således var I også dets kongelige mærkes-mænd, som gik i spidsen og gav løsenet, lånte ikke mønster af os, men gav os et mønster, vi fandt, det var lyst at efterligne!"

Grundtvig havde troen på fædrelandet og på dets historie, og uden historisk sippethed udgav han en oversættelse af Saxo. Ved gennemlæsning af denne føler man, at den mageløse opdagelse er, at troen på liv er det bedste grundlag for sandhedserkendelse og menneskelig holdning. Den folkelige rejsning, Grundtvig startede med sin højskole, blev båret af national-moralsk holdning, således at forstå, at den livgivende holdning, der kan uddrages af historien, er den bedste løftestang for fremtiden.

Derfor blæste Heimdall i gjalderhornet – 54 år, og Sønderjylland stemte sig hjem.

— — —

Efterskrift:

Nu skriver vi 1973 og mange mindeværdige datoer er siden 1920 blevet strøet gennem historien. En ung mand fra Bornholm gjorde i 70 vrøvl over al den snak om „de 5 onde år“. På ham virkede talen som selvtilfredshed og forherligelse, historien havde endnu ikke fået mytens beåndethed.

Vor tid er sprængfyldt med omskiftelser. Hver dag får vi nyhederne serveret gennem de forskellige medier; fra vor egen stue kan vi høre og se hvad der sker omkring os. Vi er i begivenhedernes centrum – på månen – i krig – hos hungersramte. Man kan gribes af et fjernt lands præsidentproblem – og naturligvis tage stilling til sagerne.

Da professor Arups Danmarkshistorie kom, vakte den forargelse, idet han hævdede, at Danmark og dermed danskerne kun tog stilling udfra økonomiske interesser. Arups fortolkning, som var baseret på kildetekniske studier, vakte forargelse – idealister, der hellere så vejen frem spækket med afsavn end at gå på akkord for ussel mammon, følte det som en lemlæstelse af vort fodelands gode historie.

Vor tid er nøgen på varme menneskelige ideer. Det giver et nøgternt grundlag at bygge på og appellerer måske endnu stærkere til fællesskab, i tro og kærlighed og livgivende frihed, for en ting må ikke glemmes:

*Frihed er en kongebøg
der stak i sky, når bort den fløj
forgæves du den lokker.*

Jeppe Bubrakall.

*

Juleskikke på Grønland

Måske er det meget mærkeligt for jer, der skal læse dette, for nu skal jeg fortælle jer om juleskikke på Grønland, og der er meget stor forskel på, hvordan grønlænderne og andre danskere holder jul.

Her i Danmark har man ikke så travlt, når det snart er jul, fordi man kan købe alt. Men på Grønland, hvor jeg bor, skal man selv lave alle juleting. Den 23. december er altid den travleste dag. Om aftenen ved 20-tiden plejer vi allerede at pynte til jul, så vi kan nå at være færdige med at pynte inden midnat. Da vi har sådan et lille hus, bliver vi meget hurtigt færdige. Hele det lille bitte hus pynter vi altid så meget, at vi næsten ikke kan se væggenes farve.

Ved halv-tolv tiden om aftenen kommer alle mine søskende sammen med deres mænd og koner. Det er det dejligste, jeg ved, når alle kommer og fylder vores bitte hus. Jeg kan mærke, at det er ligesom, jeg har en sommerfugl i maven, især fordi jeg er den mindste af os søskende, så jeg får altid mange flere gaver end de andre. Når klokken nærmer sig midnat, kan jeg ikke lade være med at føle mig, som jeg var i luften.

Endelig bliver det midnat, og nu bliver det jul! Først fortæller min far for os om den lille dreng, der blev født i Betlehem. Når han er færdig med at fortælle, går vi rundt om juletræet, og bagefter spiser vi grønlandsk mad og dansk mad.

Dora

Første år jeg var i Danmark, og det blev jul, havde jeg grædt næsten hver dag i længere tid, fordi jeg følte, at det ikke var jul. Men nu synes jeg, at det er lige så dejligt at holde jul her i Danmark. Selvfølgelig kan jeg aldrig glemme julen på Grønland, og lidt længes jeg hjem, når det nærmer sig jul.

Juleaften samles alle mennesker fra den lille by i kirken for at gå rundt om juletræet, og alle børnene skal have en lille pose blandet slik, det vil sige, at det er julegaver fra skolen. Da der ikke er så mange mennesker i den lille by, har min mor gæster hver dag, så alle kan komme og drikke kaffe hos os, og alle gæster har små gaver med.

Jeg kan aldrig glemme, engang på en tredje juledag, at en gammel kone skulle komme og besøge os. Da hun var kommet ind, havde hun en lille bitte gave med til mig. Så sagde jeg mange tak til hende, jeg var så spændt, mens hun var hos os, hvad det var, men jeg pakkede den ikke ud. Men så snart hun var gået, sagde jeg til min mor, at jeg ikke havde pakket den ud endnu, så sagde min mor, at det var nok en

lille sløjfe, men det var ikke, som hun troede. Jeg pakkede den ud meget langsomt. Pludselig så jeg et lille fingerbøl, jeg var så glad for det, så ingen måtte røre ved det. Så snart jeg var færdig, løb jeg over til hende og sagde mange tak til hende. Den nat havde jeg fingerbøl på hele natten. Jeg syntes dengang, at det var den mindste og dejligste julegave, jeg nogensinde havde fået.

Da nytårsaften kom, kunne jeg ikke tro det. Jeg syntes dagen gik så hurtigt, så tænkte jeg bare: Åh, bare det var jul hele tiden! Nytårsaften kan man få, hvad man ønsker sig, for vi siger aldrig noget om, hvad vi ønsker os til jul, men til nytårsaften kan vi sige, hvad vi ønsker, og der er ikke noget med at giveren kan sige: Nej, det får du ikke. Hvis man vil have et eller andet, så får man det. Det gælder selvfølgelig kun små ting. Da jeg har så mange søskende, synes jeg, at det er dejligt, så skal jeg bare sige, alt hvad jeg ønsker. Men det er ikke så dejligt, når jeg skal være barnepige nytårsaften til klokken tolv.

Når klokken er ved at nærme sig midnat, er den lille by helt oplyst, det er næsten ligesom her i Danmark. – Man kalder den „fyrtaften“. Hjemme har vi aldrig hørt kongens tale nytårsaften, da vi ikke har noget fjernsyn. Jeg vidste heller ikke, da jeg var derhjemme, hvad fjernsyn var. Men kirken har et sangkor. Når kirkens klokker er færdige med at kime, begynder sangkoret med at synge. Det synger altid så dejligt, så vi ikke kan holde tårerne tilbage.

Den sidste dag i julen samles vi i kirken igen om aftenen. For en gangs skyld synger vi alle de julesange, vi kan synge.

Dora Jonathansen fra Tiniteqilaq.

*

Året, der svandt

Søndag den 13. august startede det nye skoleår. Vi begynder, såvidt det er muligt, på en søndag, da de fleste har lettere ved at komme afsted på en søndag end på en hverdag. Der var mange til åbningsfest, ca. 300 ialt. Der var eleverne og deres forældre, små og store søskende, mange der var spændt på at komme til skolen og se, hvor de unge

skulle være i de kommende 10 måneder. Der var igen en stor flok, der kom som 2. års elever, og de havde ikke svært ved at finde sig til rette. Lærerne var de samme som før. Dagen var god og det tydede på, at vi skulle få et godt nyt skoleår, og det fik vi. I så stor en flok vil der altid være et par stykker, som vi kunne ønske ville tilpasse sig lidt bedre. De har så mange problemer med sig selv, og det er også svært at være i den alder, som ungdomsskoleelever har, men de fleste er glade for at være unge og frygter måske så småt at blive gamle, d.v.s. 20-25 år og derover.

Elevflokkens bestod af 6 fra Grønland, 5 fra Sjælland, 3 fra Bornholm og resten var jyder, stærke og sejge, de fleste var nordjyder. Snart var vi i gang med skolearbejdet. Der er efterhånden mange fag, der skal tages op. Visse fag er obligatoriske, men mange fag kan man frit vælge imellem. Det er jo ikke sådan, at alle har lige stor interesse og lige store evner for de samme fag, men der kan nok blive noget for enhver. Arbejdsdagene er heldigvis de fleste på skolen, såvel som i hjemmene og på arbejdspladserne, for de fleste befinder sig godt i en rolig rytme, som hverdage bliver. Man kommer til at holde af sit arbejde og at arbejde sammen med andre.

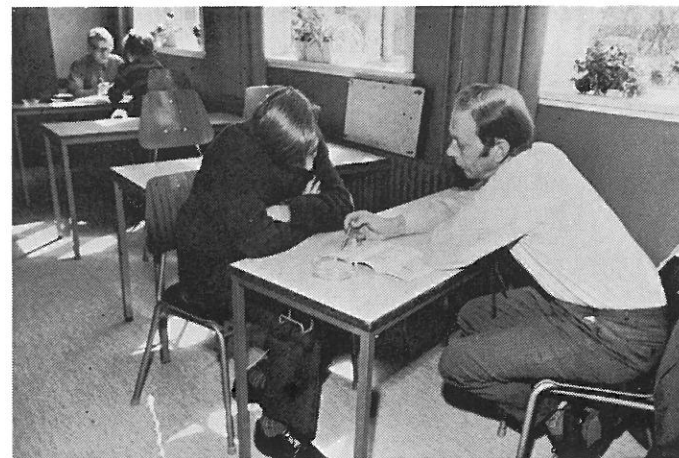
Der er en god, samlet arbejdstid indtil jul.

Den 26. og 27. oktober havde vi besøg af vore venner, invalide- og folkepensionisterne fra Frederikshavn. Det er en gammel tradition, at

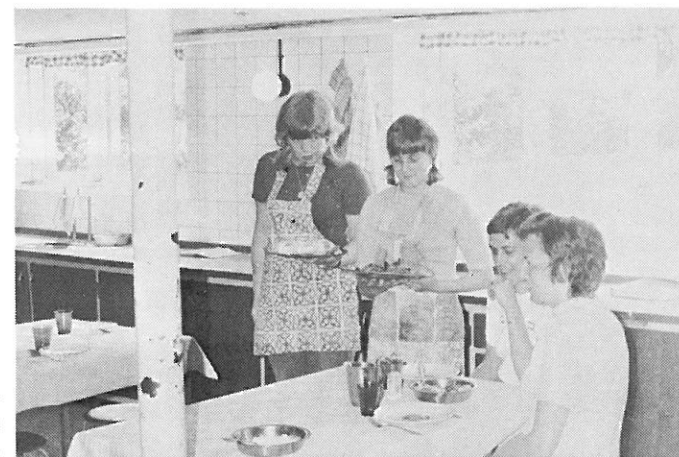

Lærer-
møde

En
erhvervs-
vejleder
på
besøg

de hvert år kommer en dag på ungdomsskole i Stidsholt. Jeppe bød dem velkommen, og der var bl. a. foredrag af Jakobsen, som I alle kender, og af højskolelærer Gundersen, som mange gamle Stidsholt-elever kender, idet han for mange år siden var lærer her. (Se andet steds i årsskriftet, hvor Gundersen skriver om en af sine mange oplevelser, opholdet i Tanzania). Lærer Jørgen Larsen og frue fra Flauenskjold spillede meget smukt på violin og klaver. Den 28. oktober havde vi besøg

Prøve
i moderne
husførelse

Jakobsen
hygger sig
med
Maj-Lis

af Volstrup Centralskoles ældste elever. Vore egne børn, der enten har gået eller går i skole i Volstrup, formidlede kontakten, og Stidsholt-elevernes klasserepræsentanter gjorde et stort arbejde for at gøre det festligt, serverede kaffe m. m. Hvilken af skolerne, der vandt i volleyballkampene, husker jeg ikke, men det var nok dem, der spillede bedst! At danse var de i hvert fald lige gode til!

Optaget

Mellem
timerne

1. søndag i advent var der Stidsholdt-stævne i Aalborg, men det står der skrevet om bag i bogen her.

Jeppe og jeg havde, fordelt på fire aftener i julemåneden, besøgt hjemme i stuerne af alle eleverne. Det var hyggeligt, syntes vi, og vi havde en fornemmelse af, at vore „gæster“ syntes det samme. Men det varede længe, før vore drenge og jeg igen fangede an med at bage vafler efter den tid, for selv om ikke alle spiser lige så mange som Poul Erik, så skal der alligevel mange til!

I week-enden før jul fik vi skolen julesmykket, vi fik lavet julestads og julegaver. Søndag var vi i kirke allesammen. Jakobsen prædikede, og til dåben blev båret lille Morten Laursen (Mortens mor er sekretær her på skolen).

Somme tider kan jeg komme til at grunde over, hvad der skal til, for at Carsten i køkkenet kan komme til at se betænkelig ud. At lave julemiddag til 250 mennesker anfægter ham i hvert fald ikke. Hverken han eller hans gode medhjælpere ser endda ud til at have særlig travlt i den anledning. Ja, vi er allesammen nogle store børn, når vi kommer til jul! Julestemning var der overalt og alle, da vi havde julestue. Hverken elever, lærere eller forældre holdt sig for gode og voksne til at lege og danse.

De nordjyske skoler har for skik at besøge hinanden i vinterens løb. Den 18. januar besøgte vi Halvorsminde. Den 8. februar var Dronning-

Heldigvis
børn
endnu . .

lund her. Den 21. februar var Aabybro her. Næste år ligger besøgene modsat. Det er aftener, som alle glæder sig til. Der er spændende kampe i volleyball, der er matcher i badminton og bordtennis, og for de mere sindige og eftertænsomme er det skakbrættet, der dystes ved. Efter en let servering danser eleverne eller muntret sig med hinanden på anden vis, mens lærerne hygger sig med hinanden. Vi var også til idrætsdag på Horne ungdomshøjskole og Thylands ungdomsskole.

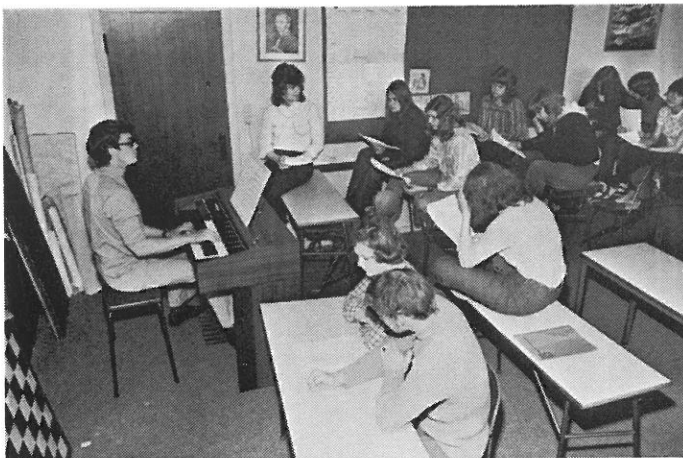
Onsdags-
optræden

Der blev i begyndelsen af vinteren strikket mange uldne topfuer, „Norgeshuer“. Mange af pigerne strikkede ikke blot til sig selv, men også til mange af drengene. I orienteringstimerne blev Norge gennemarbejdet og diskuteret på kryds og tværs, så det var sandelig ikke en uforberedt flok, der glad og forventningsfuld drog afsted til Norge. (Se Susannes beretning om turen andet steds i årsskriftet). Vi, der af forskellige grunde ikke kunne komme med denne gang, belavede os på en god uge, hvis program også skulle være noget ud over det sædvanlige. – Selv om ugen ikke forløb med skoletimer, blev det en lærerig uge. Andersen førte os på en interessant tur langs Vendsyssels østkyst. Fru Farum og hr. og fru Pedersen havde mange, mange arrangementer, der kan bl. a. nævnes strandturen, turen til Aalborg med virksomhedsbesøg, og en aften gik alle i skolekøkkenet og fremstillede de forunderligste ting. Alice havde også forberedt mig på, at de kom over til mig en aften og drikke kaffe, og det skulle gerne være med lagkage. Men det er faktisk stærkt begrænset, hvad man kan sætte til livs af lagkage, det måtte vi erkende. Da „nordmændene“ kom hjem, forsøgte vi at komme til klarhed over, hvem der havde haft det bedst i den forløbne uge.

Erhvervspraktiktiden skal ikke omtales udførligt her. Nogle boede hjemme og tog i praktik derfra, andre boede her på skolen. Vi havde den glæde, at vi hørte mange rosende ord fra mange af praktikstederne.

Familien
Buhrkall

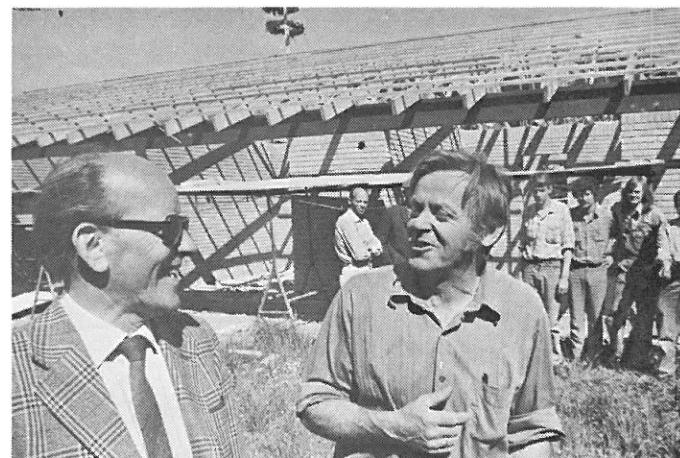
Koret øver
til
»Annie
get your
gun«

I begyndelsen af maj kom byggeriet i gang, en ny elevfløj skulle bygges. At det ikke blev så stort et byggeri, som vi havde håbet og regnet med, var der ikke noget at gøre ved, men vi, der i flere år havde håbet at komme i gang med byggeriet, følte det, som vi havde fået dansesko på. Vi følte det, næsten som om vi svævede, når vi kiggede over til håndværkerne. Den 19. juni havde vi rejsegilde! Det blev I, der var elever, snydt for, for da var I jo rejst. Flag og kranse kom op, det

Annie
fyrrer . .

Arkitekt
og
forstander
til
rejsegilde

havde håndværkerne og nogle af lærerne sørget for. Langt bord blev stillet an i haven. – De landsomfattende strejker tidligere på året var lige ved at udsætte afleveringsdatoen af byggeriet, men det gik, og det har Globe byggeindustri i Sæby megen ære af. Huset stod færdigt, da skolen begyndte igen efter ferien. Det var meningen, at vi skulle bygge etaper af samme slags nu, men byggestoppet ... Ak! Ak! Men det skal

Den nye
elevfløj

nok komme alt sammen. Vi er optimister til fingerspidserne! Det er arkitekt Ruby også, og han har tegningerne klar til næste byggeri!

Så kom de skriftlige og mundtlige prøver i mange fag. Som nye fag skal nævnes naturlære og moderne husførelse. Vores censor i moderne husførelse var en god, gammel bekendt af mange gamle Stidsholt-elever, idet det var Inge Marie Lemmergaard, der dog for snart en del år siden giftede sig til navnet Lunden.

Her kunne jeg let forfalde til at skrive en masse om forberedelserne til elevmødet, og hvor dejligt det var, da dagen oprandt, at træffe de gamle bekendte, men Juul skriver om elevmødet, men fra os her sender vi til jer, der kom: Tak, fordi I kom og på gensyn!

Mange flere ting kunne nævnes fra skoleåret, f. eks. udflugterne rundt i Vendsyssel og onsdagsaftenerne med sketch. Det ser faktisk så svært ud, når man skal på de skrå brædder, forberedelserne er mange, men det er nu helt sjovt, når det kommer til stykket.

Skolen males
til det nye hold . . .

De sidste dage i skoleåret havde vi 85 malermestre her på skolen. Mestre er måske så meget sagt for alles vedkommende. Vi havde talt om at gøre noget helt ud over det sædvanlige, når prøverne var overstået, og vi bestemte os for at male elevværelserne og skolestuerne. Opgaverne blev fordelt, og alle gik i gang. Der blev arbejdet med iver og stor akkurate. Hundrede liter maling og lak blev smurt på. Mange af eleverne lignede omvandrede kunstværker, moderne kunst, for det var ikke al maling, der var havnet på væggene!

Afslutningsdagen kom! Forældrene kom! Efter en dag med et stort program skiltes vi! Bilerne blev pakket, stor afsked blev taget, og bilerne kørte ud af gården. Det hele var forbi!

I, elever, der er her på skolen, ser ikke meget til skolens bestyrelse, men vi har en god bestyrelse, der aldrig spærrer vejen for os, men støtter og hjælper os på mange, mange måder. Vi vil gerne sige tak til jer i bestyrelsen! Tak til eleverne og lærerne og gode venner for et godt år!

Grethe Bubrkall.

*

Farmor fortæller

Mit barndomshjem var i Vestjylland – en mil syd for Ringkøbing-Lem sogn. Mine forældre var mejeribestyrerfolk, mejeriet hed Højmark Andelsmejeri.

Når jeg tænker på min barndom, er det en række solbeskinnede dage, kun en enkelt dag kom „havgusen“ rullende ude fra Vesterhavet – over Ringkøbing fjord – grå og tæt, og så var det bare om at finde hjem til mor. Mejeriet, skolen, forsamlingshuset, kirken og brugsen lå samlet, kun med et par enkelte huse imellem, så vi legede altid med degnens børn, der var en fem-seks stykker, og vi var fem fra mejeriet. Jeg husker en lille episode, hvor vi var nogle stykker fra hvert sted.

Det var dengang ikke sådan, at der var rengøringshjælp til kirken, det skulle degnen ordne. Han fik derfor et barn hvert andet år, for at de efter alder kunne holde kirken ren. Og vi mejeri-børn hjalp dem

efter bedste evne! En lørdag var vi seks deroppe i kirken om opgaven. En fejede med en stiv kost ned ad kirkegulvet – en tog alterkalken og døbefonten til pudsnings, og to tørrede støv af, og en spillede på orglet, mens nummer seks trådte bælgen. Demokrati på arbejdspladsen. Degens mindste på seks kom ind ad kirkedøren – han blev med det samme smidt ud – for han var for lille til at arbejde, men lidt efter kom han igen og sagde: „A tør noget, som I andre et' tør“. „Hvad det da var?“ „Jow, A tør band' o æ præk'stol“. Vi andre seks blev helt forstenede af skræk, vi var da visse på, at gjorde lille Niels det, så røg vi alle i skærsilden. Men Niels steg op ad trappen, og lidt efter så vi ti små fingre klamre sig om pulten deroppe, og han hev sig op og råbte ud over den lille forskrækkede flok: „Røw!“ – og så steg han ned igen. Det var et af de største bandeord, som vi aldeles ikke måtte bruge.

Skolen var en fireklasset skole – stråttækket, god og venlig. Da jeg kom til skole, havde vi I. C. Christensens datter, Karen, til lærerinde i første klasse, og en sød, ældre lærerinde, Marie Nielsen, i anden. I tredje klasse havde vi en andenlærer, som blev udskiftet fem gange i min skoletid. Det var nemlig skik, at andenlæreren skulle drilles, som vestjyske børn kan. Hvor var det synd, for vi var ubarmhjertige. I fjerde klasse havde vi vores gode degn – Agerskov. Han var en ypperlig fortæller. Bibelhistorie, danmarkshistorie, verdenshistorie, geografi. Vi var så optagede, at der sjældent var uro i klassen. Til bibelhistorie havde vi altid en eller to af Grundtvigs sange, og der er jo mange, så dem lærte vi udenad ved sang. Ellers var det kun Den lille Katekismus, vi skulle lære udenad. Vi havde dansk, hvor vi fik indprentet grammatik, til vi kunne skrive omtrent fejlfrit. Desuden lærte vi noderne og sang efter dem. Jeg husker, at vi imponerede biskoppen ved engang – ved en visitats – at synge firestemmige sange.

Ellers tog vores skolegang ikke meget af vores tid om sommeren. Kun hver onsdag. Der var nemlig mange af de store børn, der var ude at tjene på gårdene. Men så om vinteren måtte vi til gengæld møde kl. 9 hver morgen – helt til kl. 16. En times middag. Vi mejeribørn kunne nå at løbe hjem til middagsmad. Men der var mange, der måtte nøjes med mellemmadder – en lang dag.

Vi søskende havde vores arbejde at gøre, før vi gik i skole, og ligeledes når vi kom hjem igen, alt afpasset efter år og alder. Men det skulle gøres.

Da jeg blev konfirmeret, købte vore forældre en gård på Ryslingeegnen – og meget forandrede sig for os børn. Mine tre yngste søskende kom i friskole, og vi kom til at høre til Ryslinge valgmenighed. Det var skik dengang, at vi skulle skiftes til – hveranden søndag – at gå i kirke. Vore forældre, når den rigtige præst prædikede, og vi unge, når kapellanen var der, og han blev tit skiftet ud. Men alligevel var det en god skik, og vi mødtes med vore kammerater derovre ved kirken. Også højskolen fik vi lov til at komme over til: Efterårsmøder og Th. Ågårds koncerter med Fynske Musikanter. Om vi aldrig var til bal? Jo-jo da. 3 gange årlig. Femte juledag til juletræ og bal – anden påskedag til gymnastikopvisning og bal – og så pinsebal den anden pinsedag. Men første verdenskrig kom i min ungdom, og da dansede vi ikke. – Og så gik vi også til gymnastik og aftenskole hjemme i sognet. At vi så i tilgift fik lov til at komme på højskole og husholdningsskole, kunne vi takke vore forældre for.

Derfor tænker jeg tilbage på min lyse barndom og ungdom med dyb, taknemmelig glæde.

Sofie Buhrkall.

*

Fra Tanzania

Jeg boede i Tanzania i 3 år. Det var nok den mest spændende periode af mit efterhånden ret lange liv. Alting var anderledes end det, jeg var vant til. Arbejdet, klimaet, menneskene, landskabet, dyrene. Hvor man oplever og lærer meget! Så meget, at når man skal fortælle om den tid, bliver der kun plads til en lille bitte smule af det alt sammen. Jeg prøver at plukke nogle af de ting ud, som måske vil interessere jer, der læser årsskriftet fra Stidsholt Ungdomsskole.

Tanzania er et af de mange lande, vi kalder u-lande, endda et af de fattigste. Og det er blandt dem, som Danmark har valgt at hjælpe mest. Det er vel en af grundene til, at temmelig mange danskere kender en del til Tanzania. Der er efterhånden mange heroppefra, der har arbejdet nogle år dernede, og der findes på dansk ikke så få bøger om Tan-

zania. En af de bedste hedder „Tanzania vil selv“. Den titel er velvalgt, den passer. Lad mig nævne nogle begivenheder, som viser det, og som viser, at tanzanianerne har valgt en mere selvstændig vej til udvikling end de fleste andre lande i Afrika.

Landet blev frit den 9. december 1961. Det engelske flag blev sænket på en flagstang på hovedstadens nye stadion, og det nye flag blev hejst på en anden. Men selvstændighed opnås ikke bare ved at udskifte et flag med et andet. Der skal mere til, før afrikanerne er blevet økonomisk og kulturelt selvstændige efter et lille hundrede års europæisk kolonistyre. I februar 1967 – godt 5 år efter frihedsdagen – overtog den unge tanzanianske stat alle bankerne, forsikringsselskaberne og en del større fabrikker. Senere på året udsendte præsidenten, Julius Nyerere, et skrift om hvordan den engelske skoleform skulle afløses af en, der tog hensyn til tanzanianske forhold. I Tanzania lever over 90 pct. af alle mennesker af landbrug, og så har man ikke meget brug for en skole, der instiller børnene på arbejde i byerhverv; børnene skal lære, at deres fremtid er på landet, og børneskolen skal gøre dem til bedre landmænd. Derfor skal der knyttes land- og havebrug til hver eneste skole, så teori og praksis kan gå hånd i hånd.

Hvert år har Tanzania taget et nyt skridt mod selvstændighed og uafhængighed. I 1969 kom den anden femårsplan. Hovedvægten lægges her på udvikling i landbruget. I 1970 blev hele engroshandelen overtaget af staten; den var for størstedelen i hænderne på asiater, der ikke var statsborgere i Tanzania. I 1971 blev alle huse af en værdi på over 100.000 kr. overtaget af staten. Og samme år kom der nogle nye retningslinier for landets ledere, både i politik og i erhverslivet; de var ikke lige demokratiske allesammen, men nu skal de i de vigtigste sager rådføre sig med dem, der er ansat i virksomheden eller på kontoret eller institutionen: demokrati på arbejdspladsen! I 1972 blev det bestemt, at regeringens og ministeriernes arbejde skal decentraliseres, dvs. fordeles ud over det store land; hensigten er den, at alle mennesker skal have let adgang til at snakke med dem, der bestemmer, og det havde de ikke så længe, det hele foregik i hovedstaden, Dar es Salaam, der lige som København ligger i den ene ende af landet. Lige som retningslinier for landets ledere går decentraliseringen altså ud på at få almindelige mennesker til at føle, at de har noget at skulle have sagt,

En dreng,
der
underviser
voksne

og at de ikke bare skal lade nogle få bestemme det hele, sådan som de havde været nødt til, dengang fremmede herskede i landet.

I 1967 fik Tanzania tre meget vigtige dokumenter med anvisninger på den selvstændige udvikling. Jeg har nævnt de to: Arusha-erklæringen (om nationalisering af banker osv.) og Nyereres skrift om den nye skole. Det tredje var Nyereres artikel „Socialisme og landbrugsudvikling“. Han uddyber her nogle ideer om en ny landbrugsstruktur, som han havde formuleret allerede i 1962. Den grundlæggende tanke er fællesskab, der på swahili (landets fællessprog) hedder Ujamaa. Ud fra den idé er i årene siden 1967 op mod 2 millioner landbrugere flyttet sammen i kollektiv-brug, „ujamaa-landsbyer“. Derved bliver det lettere for regeringen at hjælpe med landbrugskonsulenter, boring af brønde, sygehuse, skoler osv., end når folk bor spredt, og folk kan uden at vente på regeringens støtte sætte gang i udviklingen i fællesskab, i samarbejde.

Selvtillid og selvhjælp er nøgleordene i det nye Tanzanias politiske, økonomiske og kulturelle udvikling. Landet skal have tillid til egne ressourcer og hjælpe sig selv, og de enkelte mennesker skal lære at hjælpe sig selv i fællesskab og i tillid til egne kræfter. Det er en stor vision.

Den betyder ikke, at Tanzania aldeles afviser hjælp udefra til udviklingen. Nyerere indrømmer, at den er der brug for i mange år endnu,

men han vil ikke modtage den på enhver betingelse. Blandt de lande, Tanzania helst modtager hjælp fra, er de skandinaviske. Vi bliver ikke mistænkt for at have ny-kolonialistiske bagtanker med hjælpen, og den ydes uden politiske vilkår. Danmark har både sammen med de øvrige nordiske lande og alene bistået med udviklingsprojekter i Tanzania. Det største rent danske projekt er et lærerseminarium til ca. 15 millioner kroner. En del af gaven bestod i et dusin danske lærere, der skulle udgøre halvdelen af lærerstaben i seminariets to første år. Jeg var en af dem.

Den anden femårsplan har et afsnit om voksenundervisning. Mindst 75 pct. af alle voksne tanzanianere kan ikke læse og skrive. Nu skal de lære det! Og de skal lære sundere madlavning, hvordan sygdomme undgås, og især hvordan de får mere ud af deres landbrug. „Hovedvægten i voksenundervisningen skal ligge i landbrugs-udviklingen“, står der. Hvem skal forestå dette gigantiske arbejde? Først og fremmest skolelærerne. Når de har sendt børnene hjem langt ud på eftermiddagen, skal de samle forældrene, onklerne, tanterne, alle de voksne i skolestuerne og undervise dem. Lærerne skal ikke længere kun undervise børn, men har pligt til (uden ekstra betaling) at undervise alle, fra de 7-årige til oldingene.

Derfor er voksenundervisning indført som fag på alle seminarierne fra 1969. Da nu en større flok danskere skulle være med til at bemande det nye seminarium i byen Iringa, blev det foreslået, at en af dem skulle tage sig af det nye fag. Begrundelsen var den, at vi i Danmark har lang tradition for voksenundervisning og her har lærere specielt for den slags undervisning. Jeg blev spurgt, om jeg ville påtage mig opgaven og sagde ja efter nogen tøven. Når jeg tøvede, var det ud fra en stærk fornemmelse af, at der måtte være stor forskel på at undervise danske højskoleelever i dramatik, samfundslære, litteratur, og på at undervise unge afrikanere i at undervise deres forældre. Den fornemmelse blev rigeligt bekræftet!

Jeg fik heldigvis god tid til at forberede mig på Iringa-jobbet. Vi ankom til Dar es Salaam den 11. juli 1969, og de første elever begyndte på seminariet den 5. februar 1971. Byggeri bliver også forsinket i Afrika. Medens mine danske kolleger blev ansat i ventetiden på andre seminarier, fik jeg lejlighed til at prøve mig frem på forskellig vis, og lærte meget af det. Landets eneste parti har en højskole for kommende

politiske og administrative ledere, og her fik jeg lov at eksperimentere med voksenundervisningen. Ved universitetet blev der samme år indlagt et etårs kursus i voksenundervisning, og jeg lærte en masse af at snakke med lærerne dér, især af nogle svenskere. En af dem var leder af universitetskurset, og han fik mig overtalt til i nogle måneder at overtage faget „Voksenundervisningens historie og filosofi“. I nogen tid kørte jeg rundt i landet og så på voksenundervisning, og senere boede jeg på en katolsk skole 800 km fra kysten og studerede swahili. Jeg deltog i en konference for voksenundervisere fra hele Østafrika, og jeg læste opmærksomt præsidentens nytårstale til sit folk, for den handlede kun om voksenundervisning. Således rustet tog jeg fat i Iringa.

Mit arbejde bestod af tre ting. For det første undervisning i klasserne på seminariet. Dernæst organisering af elevernes praktik i voksenundervisning, og for det tredje fremstilling af en førstegangslæsebog for analfabeter (folk, der ikke kan læse og skrive). Temmelig meget forskelligt fra arbejdet som lærer på Antvorskov højskole!

Vore elever var i alderen 19–25, enkelte dog ældre. De var meget interesseret i det nye fag. Hverken undervisningsministeriet eller rektor havde udarbejdet retningslinier for undervisningen, så jeg kunne lægge mit eget program og diskutere det med eleverne. De punkter, vi gjorde mest ud af, var Forskelle på børn og voksne i undervisningssituationen, Metoder og hjælpemidler, Planlægning af voksenundervisning. Vi brugte mange timer på, hvordan man underviser analfabeter og på gruppeundervisning. I undervisning af folk, der ikke kan læse og skrive, er der udviklet nogle nye metoder, som jeg havde haft lejlighed til at sætte mig ind i, og som vi øvede på klassen. På skift var eleverne lærere og alle vi andre analfabeter. Mange af dem viste glimrende evner som pædagoger, og alle var fremragende til at spille folk, der aldrig havde set en bog eller holdt på en blyant før; de, der spillede lærere, kom ud for problemer og spørgsmål, der lignede virkeligheden til forveksling, så de blev vel forberedt til de udfordringer, de senere ville møde for alvor. Også gruppemetoder gjorde jeg en del ud af; skoleundervisningen i Tanzania er endnu domineret af ældre, engelsk pædagogik, hvor læreren, som den der ved besked, holder enetaler, medens eleverne tager notater. Vi fandt ud af, at den form er en arv fra kolonitiden, og at det er mere i overensstemmelse med afrikansk tradition at diskutere sig frem til resultater. Vi havde fint materiale at arbejde med.

Radioen, universitetet, andelsbevægelsen og det politiske parti tilrettelægger siden 1969 studiekredse, der er baseret på radioudsendelser og trykt materiale, og for hvert år lykkes det at få flere deltagere ud over landet. 1969 var emnet femårsplanen, 1970 var det valget, og 1971 nationens tiårs fødselsdag. Jeg fik udsendelserne på bånd og bøgerne fra universitetet, og så øvede vi os i studiekredsformen i klasserne, også her med eleverne på skift som ledere. Også i denne situation måtte nogle af dem spille analfabeter, så de fik lært hvordan de kan inddrage de medborgere, som ikke kan læse.

En meget tidkrævende del af mit arbejde var organiseringen af elevernes praktik i voksenundervisning. Det var et krav fra ministeriet, at også de vordende lærere skal undervise voksne en del af deres seminaritid, og det blev voksenundervisningslærerens hovedpine at finde ud af, hvordan sagen kunne gribes an. Det lykkedes ved mange menneskers hjælp at få opgaven løst nogenlunde manerligt. Lederne af byens 11 skoler stillede lokaler til rådighed, og distriktets voksenundervisningsinspektør (fra 1969) og politiske ledere på forskellige niveauer hjalp med at få samlet deltagere til undervisningen. Det gav dejlig kontakt med en bunke interessante mennesker. Og vore elever blev meget populære som lærere af de voksne, der var taknemlige over, at de unge brugte en del af deres fritid på at hjælpe dem til nye færdigheder. Nogle af de mest ansvarsbevidste elever overtog efterhånden

Min kollega,
mr. Sawala,
med friskplukkede
teblade

organisationsarbejdet. Der var strålende fine mennesker iblandt dem, og jeg glemmer dem aldrig.

Den tredje af mine opgaver var fremstilling af en førstegangslæsebog for analfabeter. Oppe ved Victoriasøen havde den tanzanianske regering og UNESCO et projekt med nogle nye ideer om undervisning af analfabeter. Sådanne mennesker skal overbevises om nytten af at lære læsningens og skrivningens vanskelige kunst. Ideen var nu den, at indholdet i førstegangsbøgerne skal have nøje tilknytning til brugernes hverdag, de skal af bøgerne ikke bare lære at læse, men også hvordan de får mere ud af tilværelsen. Ved Victoriasøen dyrkes der bomuld, og projektet havde lavet en bog for bomuldsdyrkere, der ikke kan læse og skrive. Når de er færdige med den bog, har de lært at læse og skrive ca. 150 ord, og samtidig har de lært, hvordan de får mere ud af bomuldsdyrkningen, og altså hvordan de kan tjene flere penge. Senere var der fremstillet bøger for kvinder om kvindens arbejde i hjemmet, om banandyrkning, fiskeri og kvæghold.

Nu ville den tanzanianske regering i en fart have fremstillet sådanne bøger om enhver afgrøde i landet, således at der overalt kunne bruges bøger, som havde mening for alle slags mennesker. Den produktion kunne projektet ikke klare i en hast, så derfor blev voksenundervisningslærerne ved de 22 seminarier opfordret til at gøre arbejdet. Vi blev indkaldt til en uges kursus i, hvordan man skulle bære sig ad, og så fik vi hver sit emne med hjem at skrive om. Jeg var den eneste europæer i selskabet, alle mine kolleger fra de øvrige seminarier var afrikanere. Emnet jeg fik med hjem var TE. Jeg anede intet om tedyrkning, men 200 km fra Iringa er der teplantager, og sammen med den tanzanianske kollega, som blev udpeget til at hjælpe mig af sproglige grunde, besøgte jeg tedistriktet og snakkede med folk med forstand på de dele. Bogen skulle fremstille tedyrkningsprocessen fra bonden modtager te-stiklingen fra planteskolen til han afleverer de plukkede teblade ved indsamlingsstedet. I den proces er der en bunke problemer, og de skulle alle med i bogen, samt løsningen på dem. Dertil kom det sproglige, læsning, skrivning, ja regning, alt sammen med forbindelse til tedyrkning. Ekspertens ekspertice udnyttet: højskolelæreren fra Antvorskov skulle skrive en bog på et sprog, han ikke kunne, om et emne, han intet kendte til, for mennesker, han havde det mest overfladiske kendskab til. Jeg skrev den. Samt en lærervejledning. Ih, hvor jeg slo-

ges med stoffet, ih, hvor var det anstrengende, og ih, hvor jeg lærte meget af det! Uden den erfaring var min undervisning på seminariet blevet væsentlig ringere; nu tvang arbejdet med bogen mig ind bag den proces, der foregår, når voksne skal lære at læse og skrive.

Dyb taknemlighed er den dominerende følelse, når jeg tænker på de tre år i Afrika. Taknemlighed over forløbet, der tilsyneladende tilfældigt fik indlagt oplevelser, der opdrog mig til arbejdet, gav mig de forudsætninger jeg manglede, da jeg rejste hjemmefra. Taknemlighed over at have levet i et land med så store udfordringer til både borgere og fremmede. Over mødet med en lang række dygtige, begavede, flittige, humørfyldte, hjælpsomme mennesker, utrættelige trods deres opgaves dimensioner. Over en vældig udvidelse af kendskabet til jorden og dens vilkår.

Den taknemlighed omfatter Hans og Marie Jakobsen, der turde lade toolderen i Sæby undervise på deres skole om aftenen. De satte mig i gang som lærer. Der er en lang og vimmelskafet vej fra Vendsyssel 1949 til Tanzania 1969. Men uden Stidsholt var der ikke blevet noget Iringa.

Evald Gunnarsen.

*

Turen til ferielandet Norge

Fredag den 9. marts var en dejlig og solbeskinnet dag, men for eleverne på Stidsholt Ungdomsskole var det ikke en helt almindelig dag. Det var en dag med en spændt atmosfære, alle eleverne gik med en sær kriblen, og måske havde nogle af dem sommerfugle i maven. Den dag, de havde glædet sig til, var kommet.

Dagen, hvor de skulle til Norge.

Klokken nærmede sig 21 fredag aften, vi havde pakket alt, hvad vi skulle bruge, ned i kufferten. Endelig kom Nilles busser, som skulle køre med os hele turen. Vi stormede ud ad døren uden at se os for, det eneste, vi tænkte, var at komme til Norge. Da klokken var 21, vinkede vi til dem, der skulle blive hjemme på skolen, og satte kursen

Strutåsen

mod Frederikshavn, hvor vi skulle afsejle kl. 22. Turen over Kattegat var rolig og fredelig, ingen blev søsyge, såvidt jeg ved. Vi havnede i Gøteborg kl. 01, hvorfra vi kørte mod Oslo. I bussen, jeg sad, sov vi næsten allesammen på nær nogle enkelte natteravne. På gulvet lå fire fortabte fluer (den ene var lærer Farum), som Ole Lukøje havde sprøjtet med sit sovepulver. Buhrkall gjorde et tappert forsøg på at holde chaufføren vågen, men drattede selv i en dyb søn. Ved 8-tiden var vi i Oslo, hvor vi holdt et hvil, så vi kunne komme ud for at strække vores radbrækkede lemmer på Østbanegården, som er lige så stor som Københavns hovedbanegård.

Derfra fortsatte vi ind i Oslo, hvor vi landede på en café, der hed Møllhausen, for at spise morgenmad. Da vi var færdige med vores morgenmad, skulle vi på rundtur i Oslo. Vi så bl. a. Wiegelandsparken, kongeskibet, kongeslottet, Holmenkollen og til sidst var vi på Bygdøy, på Vikingemuseet og Kontikkimuseet. Vores medbragte nistepakker spiste vi i en sal, som lå overfor Kontikkimuseet.

Turen fra Oslo til Kongsberg gik fint, vi så en masse ting, som ville fylde flere sider, hvis det skulle skrives ned. Vi kom til vandrerhjemmet kl. 16, hvor vi blev modtaget af fru Guldbrandsen. Vi fik vores værelser og anbragt vores ting, hvorefter vi skulle spise kl. 18. Efter at vi havde spist, fik vi vores ski udleveret, og selvfølgelig skulle vi prøve et par gange på den bageste del, da der kun var is og ingen sne,

så det var ret livsfarligt. Vi var da også godt trætte efter nattens og dagens strabadser, så vi sov godt om natten, selv om der var varmt.

Om søndagen og mandagen var vi på Blefjeldet for at stå på ski, og der var sne for alle pengene, så det var brandsjovt. Der var mange, der tog turen på enden og var derfor godt ømme bagi. Den 3. dag i Kongsberg, det må blive tirsdag, var vi om formiddagen inde og kigge på byen og samtidig så vi Kongsberg kirke, som var meget smuk og gammel. Efter kirkebesøget gik vi ned til sølvværksmuseet, som lå 5 minutters gang fra vandrerhjemmet. På museet så vi alt, hvad der var blevet brugt i den gamle mine i Saragrenda. Men vi kom ikke ned i sølvminen som planlagt, da der var fjernet nogle skinner til det tog, der befordrede turisterne ind i minen. Vi havde efter besøget på museet fri, så vi kunne gå rundt i byen på egen hånd. Om eftermiddagen gik turen rundt i Telemarken, hvor vi fik et indtryk af Norge. Nordmændene har svært ved at lave veje, da Norges undergrund er sten og klipper, og mange steder skal de sprænge klipper væk for at lave en vej. Vi var også i Hönefoss, hvor vi fik en time fri. På vejen hjem fra Hönefoss kom vi gennem en del af Norges smukkeste landskab til Drammen, hvor vi kørte op gennem en tunnel i et bjerg, der hed Spiralen. Man kørte inde i tunnellen i bjerget, og 10 minutter senere var vi 1650 meter oppe over Drammen. Derfra var der et smukt udsyn over Drammen. Derfra kørte vi igen gennem Norges naturskønne landskab, lige hjem

På ski

til vandrerhjemmet. Vi var godt udmattede og faldt derfor hurtigt i søvn.

Om onsdagen var vi på Blefjeldet for at stå på ski, det var frygteligt varmt, det føltes, som om man var havnet i en stegeovn. Men onsdagen gik, og om aftenen gik vi alle tidligt til ro, da vi skulle tidligt op den næste morgen.

Kl. 4 torsdag morgen vinkede vi farvel til hr. og fru Gulbrandsen og Kongsberg, vi var begyndt at vende næsen hjem igen mod Danmark efter en dejlig lang ferie. Vi kørte et par timer og kom til den svenske grænse. Hvorefter vi kørte ned gennem Sverige, mellem alle de små skærgårdsøer, over en masse flotte broer. Ved 12-tiden ankom vi til Göteborg, hvor vi sejlede fra kl. 12.30. Turen over Kattegat gik lige så godt som første gang. Vi landede i Frederikshavn ved 16-tiden og derfra fortsattes turen lige hjem til Stidsholt.

Mange af os var godt trætte og gik derfor tidligt i seng for at få sovet en smule. Her vil jeg standse min rejsebeskrivelse med at sige tak både til mine kammerater og lærerne, som var med på turen, for en uforglemmelig tur til Norge.

Susanne Jacobsen.

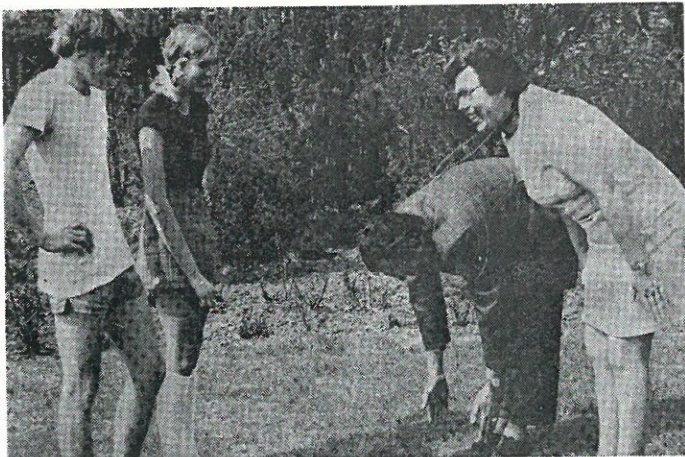
*

Elevmødet

Også i år var der god tilslutning til elevmødet. Det var dejligt at se så mange jubilarer, som var kommet og fik genopfrisket gammelt venskab. De samledes om formiddagen og spiste middag, før de andre elevmødedeltagere kom.

Selvom mange af deltagerne ved elevmødet har været elever for længe siden og aldrig har set hinanden før, fordi de ikke var elever samme år, gik snakken livligt, som om vi havde kendt hinanden længe. Alle glædede sig over at se, at hr. og fru Jakobsens skole stadig er i god udvikling.

Efter kaffen blev der budt velkommen af Buhrkall og undertegnede, hvorefter der var gymnastikopvisning på plænen, hvor eleverne sled

Der er
meget
langt
ned til
jorden

i det for at yde deres bedste. Det var under dygtig ledelse af lærerne Karen Rand og John Andersen.

I salen talte lærer Sigurd Pedersen, som bl. a. sagde: Som bjergbestigeren omhyggeligt hugger sikre trin i isen, så også de følgende bjergbestigere kan komme op, således skal vi også skabe trin for hinanden. Vi skal lave eksempler, og det daglige eksempel bør være mere værd end smukke ord ved bestemte lejligheder. Pedersen rundede af med at

20 - 30 - 35
og 40 års
jubilærer

sige: Kostskolen må sætte noget i gang i eleverne, så der opnås en vågen, dansk, kristen ungdom.

Derefter afholdtes generalforsamling. Beretning og regnskab godkendtes. Nyvalgt til bestyrelsen blev Anne Grethe Olsen, Aalborg.

Jakobsen takkede tilstedeværende for trofasthed overfor skolen og bad gamle elever tage en hjertelig hilsen med hjem til dem, som tidligere har gået på skolen, ligesom han takkede dem, der gennem årene har sendt deres børn på skolen.

Efter nydelsen af kokkens gode mad gik vi til aftenens underholdning. Som vi ved, bliver der lagt et stort arbejde deri, og som altid var alle elever med, og Grethe har jo arvet sin mors gode evner til iscenesættelse, og ved lærer Farum, der stod for indstuderingen af sangene, og alle de andre læreres hjælp, havde de fået stablet den store musical „Annie get your gun“ på benene, så det var en lyst at se og høre.

Efter dansen sluttede elevmødet med en tak til Grethe og Jeppe Buhrkall for en helt igennem vellykket dag på Stidsholt.

På elevforeningsbestyrelsens vegne

Juel Højbjerg.

*

Korte hilsener

Kære „gamle“ Stidsholtelever!

Ja, I er efterhånden en stor flok. – Mens jeg sidder og ser på billederne af jer, kan jeg ikke lade være med at tænke på de mange ting, I huskes bedst på: „Dér er jo ham eller hende, der var så komisk på scenen! – Og dér har vi den krabat, der væltede min kaktus ud ad vinduet, så jeg fandt den stivfrosset næste dag! (fy) ... Ih! dér er hende, der kunne gå på hænder helt rundt om mit sommerhus! ... Og så er der alle de flittige og søde piger, der hjalp mig med at plukke blomster og pynte skolen med dem, når vi skulle have fest!“...

Sådan kunne jeg blive ved, og nu har jeg set jer alle sammen igennem og tænker på, hvor hurtigt tiden løber afsted, og hvordan I mon har det nu?

Jeg håber, at I alle har det godt og har fået det arbejde, der var jeres ønske! ... „Hvor der er vilje, er der vej“...

Tak for de mange hilsener, der er sendt til mig i løbet af året. Tak for besøgene! – Kom igen!

Jeg sender jer alle en hilsen med ønsket om en rigtig glædelig jul og et godt nytår!

Karen Rand.

*

Dette er denne vinters første hvide søndag. Med den første sne er også minderne om gamle elever og tidligere års juletid i Stidsholt kommet væltende ind over os. Vi er nu på vej ind i en måned, som er præget af travlhed, forventning, glæde og opstemthed.

Foran os ligger elevbillederne fra de sidste tre år. „Kan du huske dengang ... ? – Hvad tror du han eller hun laver nu?“ – lyder det, efterhånden som øjnene glider hen over de mange ansigter.

Tankerne går tit tilbage til gamle Stidsholtelever, og vi vil gerne her benytte chancen til at få sendt en hilsen til jer allesammen med ønsket om en rigtig glædelig jul og et godt nytår.

Rita, Torben, Lisa, Joan og Jørgen Farum.

*

Meddelelser 1974

Elevmødet

afholdes søndag den 19. maj.

Reserver venligst dagen i god tid og kom til Stidsholt. Det er mest festligt, når vi er mange. Se avisernes annonce i god tid. I er velkommen til at tage jeres forlovede eller ægtefælle med!

Jubilæumsholdene

Elever fra vinteren 1948–49 og sommeren 1949 (25 år)

vinteren 1943–44 og sommeren 1944 (30 år)

vinteren 1938–39 og sommeren 1939 (35 år)

vinteren 1933–34 og sommeren 1934 (40 år)

indbydes på elevmødedagen med eller uden ægtefælle til jubilæumssammenkomst med middag kl. 11. Send venligst et kort med indmeldelse en uge før til os. – Prøv at finde frem til gamle kammeraters adresser og gør dem opmærksom på festen.

Stidsholt-stævnet i Aalborg

afholdes i Skydepavillonen ved Aalborgtårnet søndag den 1. december (advents søndag) kl. 14. Velkommen gamle elever med familie – gælder også elevforældre.

Se annonce til den tid. For at være sikker på vore dejlige lokaler, er de allerede bestilt.

Adresseændringer

bedes sendt til kassereren, Karen Søndergaard, Rosenstien 2, 9300 Sæby, tlf. (08) 46 17 27.

Telefonnumre

Hans Jakobsen – privat (08) 46 80 38.

Skolens telefon – (08) 46 81 03.

Elevforeningens bestyrelse

Juel Højbjerg, Horsevadvej 179, Jerslev. Formand.

Ejnar Frendrup, Vestergade 46, Nørresundby. Næstformand.

Edel Jensen, Nørregade 13, Flauenskjold. Sekretær.

Karen Søndergaard, Rosenstien 2, Sæby. Kasserer.

Orla Jensen, Sæbyvej 22, Syvsten.

Jørgen Holm Jensen, Dalgaard, Sæby.

Anne-Grethe Olesen, Vinderupvej 12, Aalborg.

Skolens bestyrelse

Kristian Larsen, Hjørring, formand.
 Knud Pinstруп, Nibe, næstformand.
 Hans Jensen, Nørregaard, Dybvad.
 Cl. Simonsen, Aså.
 Hans Jakobsen, Stidsholt Ungdomsskole.
 Verner Mørk, Nørresundby.
 Juel Højbjerg, Jerslev.

Elever 1972-73

1. Anne Marie Agregaard, Rønne, Bornholm.
2. John Agregaard, Rønne, Bornholm.
3. Ellen Marie Andersen, Kås.
4. Jan Bartholomæussen, Nørresundby.
5. Aase Merethe Bendtsen, Neksø, Bornholm.
6. Mary-Anne Bengtson, Klarup.
7. Carsten Brasholt, Tolne.
8. Brian Christensen, Visse.
9. Conny Christensen, Ørum
10. Henrik Christensen, Sæby.
11. Ejnar Christiansen, Nørresundby.
12. Michael Lindhard-Christensen, København.
13. Palle Niels Donbæk, Frederikshavn.
14. Bente Eriksen, Aalborg.
15. Joan Eriksen, Aalborg.
16. Maj Lis Frederiksen, Svenstrup.
17. Jørgen Godballe, Hirtshals.
18. Benny Andersen Græm, Glostrup.
19. Ingrid Haggæussen, Grønland.
20. Jørgen Hallberg, St. Magleby.
21. Leif Hansen, Try, Dronninglund.
22. Lis Rubæk Hansen, Kærsholm.
23. Liane Hejlesen, Nørresundby.
24. Niels Albert Hansen, Bindslev.
25. Susan Husted, Kolding.
26. Jan Inusugtoq, Grønland.
27. Peter Iversen, Hirtshals.
28. Alice Jacobsen, Ballerup.
29. Kim Freddy Jacobsen, Nørresundby.
30. Susanne Kehlet Jacobsen, Vejle.
31. Annete Jensen, Aalborg.
32. Anne Marie Jensen, Hjallerup.

33. Bent Højgaard Jensen, Hjørring.
34. Jan Dehn Jensen, Gøl, Åbybro.
35. Keld Kirkegaard Jensen, Sejlstrup.
36. Laila V. Jensen, Nørresundby.
37. Lars Præstgaard Jensen, Bindslev.
38. Leif Rosenkrantz Jensen, Skagen.
39. Niels Chr. Jensen, Hirtshals.
40. Søren Østergaard Jensen, Flauenskjold.
41. Marianne Jespersen, Aalborg.
42. Dora Jonathansen, Grønland.
43. Emma Jørgensen, Aalborg.
44. Flemming A. Kjeldsen, Nørre Kongerslev.
45. Birthe Bech Kristensen, Nibe.
46. Brita Kristensen, Vodskov.
47. Else Marie Kristensen, Aalborg.
48. John Dohn Kristensen, Sæby.
49. Jette Larsen, Nibe.
50. Kjeld Larsen, Byrum, Læsø.
51. Per Lyth, Kolding.
52. Finn N. Magnussen, Nørresundby.
53. Susanne Mathiesen, Aalborg.
54. Erik Meyer, Nørresundby.
55. Villy Mikkelsen, Klarup.
56. Aase Mikkelsen, Nørresundby.
57. Arly J. Mogensen, Nørresundby.
58. Anne Birgitte Nielsen, Nibe.
59. Bjarne Rask Nielsen, Aalborg.
60. Brian Thorup Nielsen, Aalborg.
61. Jørgen Sandager Nielsen, Brønden.
62. Kamma Nielsen, Gistrup.
63. Kurt Nielsen, Hobro.
64. Ane Sofie Olsen, Aalborg.
65. Vivi Lehmann Olesen, Strandby.
66. Elin Vernon Pedersen, Nibe.
67. Marian Bruun Pedersen, Nørresundby.
68. Carsten Rasmussen, Nørresundby.
69. Bent Ryelund, Nørresundby.

70. Anders Sakæussen, Grønland.
71. Birgit Severinsen, Nørresundby.
72. Margit Sikensen, Grønland.
73. Poul Erik Sjøgren, Hadsund.
74. Knud Erik Skov, Hirtshals.
75. Lone Skov, Aalborg.
76. Yvonne Stagsted, Vrå.
77. Lone Stoltenberg, Birkerød.
78. Jan Sørensen, Brønderslev.
79. Palle Sørensen, Hirtshals.
80. Hanne Tørnæs, Kolding.
81. Laurits Tørnæs, Kolding.
82. Britta Yde, Aalborg.
83. Adam Grem, Grønland.

REGNSKAB

for året 1. maj 1972 – 30. april 1973.

INDTÆGT

Kassebeholdning	1.432,92
Årsskrifter, giro	4.896,00
Årsskrifter, kontant	1.496,00
Renter	93,20
	7.918,12

UDGIFT

Eksprestrykkeriet	5.496,70
Frimærker	565,00
Duplikatorpapir m. m.	26,22
Indestående i sparekasse	1.083,54
Indestående på giro	33,02
Kontant beholdning	713,64
	7.918,12

Rosenstien 2, Sæby den 17. maj 1973.

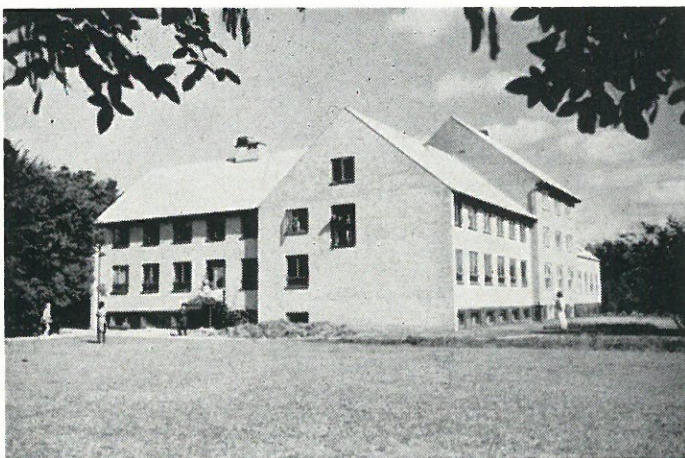
Karen Søndergaard.

Ovenstående regnskab er dags dato revideret. Intet fundet at bemærke.

Sæby, den 19. maj 1973.

Chr. Dam. Gerda Sørensen.

Stidsholtsangen

Denne sang kan evt. klippes fra, lægges i sangbogen og medbringes ved elevmøder.

*Her er glæde, her er sang,
her er aldrig klage.*

*Her er solskin dagen lang
selv i gråvejrsdage.*

*Om det fryser eller tør
om det regner længe.*

*Her er altid godt humør
og glade piger og drenge.*

*Vi er venner hver især
midt i vore glæder.*

*Kammeratskab trives her
som vel ingen steder.*

*Venner, der kan alt forstå,
hvorpå man kan stole,
kan man netop finde på
Stidsholt Ungdomsskole.*

*Men trods alt vi dog forstår
af hvad vi blev givet,
er det bedste, at vi får
lærdom med for livet.
Skoletiden har hver dag
kostbare minutter,
vi får noget med herfra
når snart skolen slutter.*

Chr. Dørffler.

December 1973

Siden jeg for 2 år siden frasagde mig hvervet som redaktør af årsskriftet har der ikke manglet opfordringer fra den nye redaktion til min kone og mig om at skrive til bogen. Vi har nu fulgt opfordringen på vor egen måde: ved at dele om det. I 1971 og 1972 har jeg skrevet og i år skriver Ris. Dette lille stykke er altså ikke en artikel, kun en hilsen.

I oktober holdt udvalget for Stidsholtstævnet, Knud V. Andersen, Ejnar Frendrup, Helle K. Svendsen og jeg møde i Skydepavillonen i Aalborg. Vi lagde plan og traf aftaler om stævnet søndag den 2. december. Vi glædede os til atter i år at kunne mødes med mange gamle kammerater og venner. Vor sammenkomst, der altid er første søndag i advent, har aldrig været aflyst gennem de ca. 25 år, vi har haft den. Men i år måtte vi gøre det. Forbudet om bilkørsel om søndagen var netop trådt i kraft, og vi var klare over, at det ville lamme tilslutningen. De samme dage, hvor vi normalt averterer stævnet, bragte vi afflysningen. Det gjorde os ondt. Men vi glæder os til at kunne mødes igen, i Stidsholt og Aalborg.

Jeg ved med sikkerhed – uden at have set det – at beretningen om året, der svandt, bringer så meget lyst og dejligt, som vi jo altid har glædet os over at opleve sammen. Et par eksempler til slut som bevis for, at det lyse og dejlige også kan opleves på anden måde. Jeg har de sidste år haft mange møder og har også lovet det samme i den kommende tid. En aften efter et foredrag, jeg havde holdt ved et ungdomsmøde, kom en pige hen og hilste særdeles hjerteligt. Jeg „kendte“ hende og kunne henvise hende til Stidsholt. Men jeg ville – for at være på den sikre side – gerne kende lidt mere, og det var hun klar over og sagde: Ja, jeg var der året efter, at du og fru Jakobsen var trådt fra i den daglige ledelse; men tak for dine tirsdagsforedrag. – Pigen var kørt 17 km for at sige mig det. – Hvis du, som sagde det, læser dette lille stykke, skal du vide, at du glædede mig meget. Men nu må jeg slutte, for nu begynder de at myldre frem, alle de kære, milde ansigter fra 1931 til 1970 – nej, lige til 1973. Min kone og jeg sender tak og hjertelig julehilsen.

Hans Jakobsen.